Maarten van Andel: Waarom blijven we miljarden uitgeven aan klimaatbeleid dat overduidelijk niet werkt?

Posted on 6 februari 2025 by Maarten van Andel

We zijn het tiende jaar van het Klimaattakkoord van Parijs ingegaan. Tien van de 35 jaar waarin de wereld naar klimaatneutraliteit zou moeten omschakelen zijn verstreken. Dat is 30 procent van de beschikbare tijd, een goed moment om een tussenbalans op te maken. Dat geldt zeker nu het energie- en klimaatbeleid steeds duurder wordt. Het moet in de schaarser wordende overheidsbegrotingen wedijveren met andere grote wereldthema's zoals veiligheid, defensie, volksgezondheid, onderwijs en economische concurrentiekracht. De tijd dat onze overheden in al die belangrijke thema's gelijktijdig meer geld konden pompen, is voorbij. We moeten juist strategische keuzes maken.

Meer belastinggeld voor alles wat belangrijk wordt gevonden, is een onmogelijkheid, een evidente paradox. Ik luister met steeds meer bevreemding

naar dagelijkse pleidooien dat de overheid voor alles waar iets mis gaat extra geld zou moeten uittrekken. Maatschappelijke bestuurders hebben een grotere verantwoordelijkheid dan eenzijdig pleiten voor hun eigen deelbelang. Journalisten kunnen beter dan een gewillig podium bieden aan die niet aflatende stroom van op zichzelf staande maatschappelijke kwesties. We beseffen toch hopelijk wel dat de hoeveelheid publiek geld beperkt is en dat de overheid niet alles wat ons niet zint kan oplossen.

Grote verantwoordelijkheid

Het energie- en klimaatbeleid is een van de grootste en duurste maatschappelijke thema's van deze tijd, en brengt dus ook de grootst mogelijke bestuurlijke en journalistieke verantwoordelijkheid met zich mee. Ik kan niet becijferen hoeveel duizenden miljarden euro's de wereld in de afgelopen tien jaar aan dit thema heeft besteed. Ik kan wel becijferen wat we in die tijd hebben bereikt ten aanzien van reductie van fossiele brandstoffen en CO_2-uitstoot. Het antwoord is hoegenaamd niets. Het woord 'energietransitie' lijkt de meest gebezigde term te zijn voor iets dat feitelijk niet bestaat.

In de afgelopen 25 jaar is geen zichtbare verandering bereikt op het gebeid van mondiale energieconsumptie, fossiel brandstofverbruik en CO_2-uitstoot. Er is geen enkele aanwijzing dat dat in de komende 25 jaar wel zal gebeuren. Er zijn geen maatschappelijke drijfveren die een verandering zouden kunnen creëren. Energieverbruik, fossiele brandstoffen en CO_2-uitstoot groeien zelfs sneller dan de wereldbevolking. Er zijn geen psychologische, economische, technologische of politieke ontwikkelingen die dat zouden kunnen ombuigen. Een mondiaal overzicht van de afgelopen 25 jaar illustreert dit.

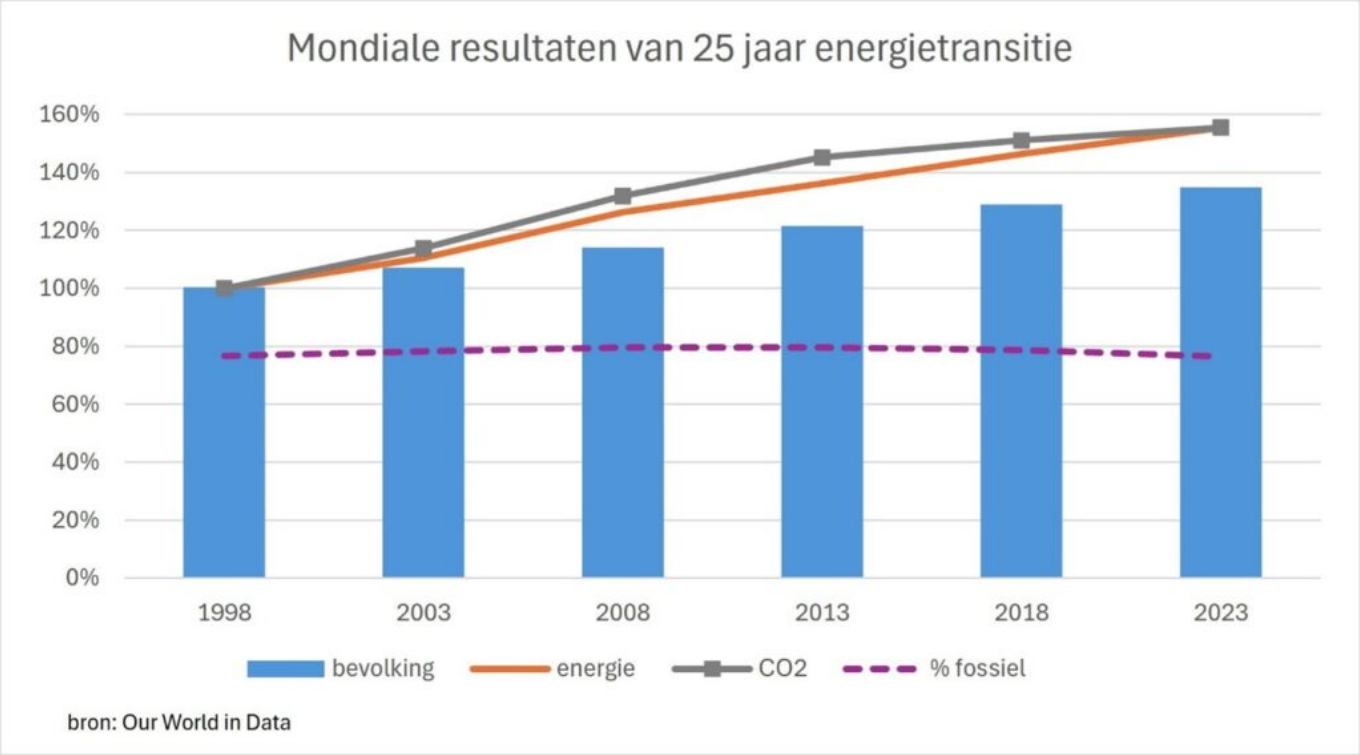

Het overzicht loopt van 1998 tot en met 2023, de meest actuele jaarcijfers die beschikbaar zijn. Referentiejaar 1998 is op 100 procent gezet. We zien dat in de hele periode het energieverbruik en de CO_2-uitstoot meer zijn toegenomen dan de wereldbevolking. We zien ook dat in de hele periode het percentage fossiel in de wereldwijde energiemix vrijwel constant bleef op 78 procent. Er is kortom geen waarneembaar effect van het zo bejubelde Klimaatakkoord van Parijs, noch ervoor, noch erna. Het heeft mondiaal geen enkele effect gesorteerd ten aanzien van fossiele brandstoffen en CO_2-uitstoot.

We bouwen heel veel windmolens, zonnepanelen, biomassacentrales, elektrische auto's, warmtepompen, waterstoffabrieken, batterijcontainers en CO_2-opslaginstallaties. Al die dure dingen bestaan en zijn ook zeer zichtbaar. Ze zijn echter niet meer dan beoogde instrumenten voor het doel van een energietransitie. Dat doel is reductie van fossiele brandstoffen en CO_2-uitstoot, en van dat doel is in de afgelopen tien jaar en ook daarvoor vrijwel niets bereikt. De instrumenten van een beoogde energietransitie zijn er wel, maar als die geen resultaat opleveren is er feitelijk geen energietransitie.

Dat is alsof iemand voor een persoonlijke 'afslanktransitie' allerlei dure

trainingsapparaten in zijn huis installeert, maar vervolgens niet afvalt. De apparaten zijn indrukwekkend voor de buitenwacht, en kosten veel geld, bloed, zweet en tranen. Ze sorteren echter niet het beoogde effect van gewichtsafname. Als we aan een kluizenaar die al 25 jaar solitair in de wildernis leeft het bovenstaande plaatje van 25 jaar energietransitie zouden laten zien, zou hij droogjes opmerken dat hij geen transitie ziet, alleen maar een voortzetting van alle lange termijntrends.

Jubelen werkt niet meer

Ik kan dit niet mooier maken dan het is, en ik publiceer deze verbijsterende conclusie niet met vreugde of leedvermaak. Sterker nog, ik zou helemaal niet degene moeten zijn die dit publiceert. Dat zouden António Guterres, Ursula von der Leyen, Wopke Hoekstra, Dick Schoof en Sophie Hermans moeten zijn, die als dienaren van ons allen verantwoording dienen af te leggen voor duizenden miljarden euro's klimaatuitgaven. In plaats daarvan volharden deze leiders in decennia oud beleid dat geen enkel aantoonbaar resultaat oplevert, en bevestigen dit falen bovendien door te blijven roepen dat de aarde ten onder gaat aan klimaatopwarming.

Honderden miljoenen mensen in de westerse wereld zien dit, en veroorzaken daardoor een door de gevestigde orde verfoeide 'verrechtsing' in de politiek. Ik heb geen idee wat daarmee wordt bedoeld of wie dat wordt verweten. Kiezers kun je in een democratie per definitie niks verwijten, want die hebben het primaat. Kiezers zijn niet dom, en blijven niet eindeloos kijken naar een keizer zonder kleren. Het bejubelen van een energietransitie die niet bestaat werkt niet meer, en zolang de Verenigde Naties, de EU, Nederland, België en Duitsland daarin volharden, keren kiezers zich er in steeds grotere getale van af.

Klimaatkeizer in zijn onderbroek

De klimaatkeizer loopt voor de meerderheid van de westerse wereld duidelijk zichtbaar in zijn onderbroek. Laten we onze kostbare ruimte, mensen en middelen aan nuttiger dingen gaan besteden dan aan een energietransitie die nooit van de grond kwam. Donald Trump heeft het roer al hardhandig omgegooid, door zonder omhaal uit het Klimaatakkoord van Parijs te stappen. We gaan zien wat de kersverse Belgische premier Bart De Wever gaat doen, en hoe de Duitse verkiezingen op 23 februari gaan uitpakken. Als verrechtsing betekent dat kiezers zich niet langer een falend peperduur klimaatbeleid laten welgevallen, dan zij dat

zo. De enigen die iets te verwijten valt, zijn degenen die tegen beter weten in miljarden blijven uitgeven aan een veel geroemde, maar nimmer bestaande energietransitie.

Maarten van Andel *is chemicus en publiceerde in 2023* ***Kies Wijzer Klimaat. Praktische gids voor consument en kiezer****. Dit verhelderende boek verscheen bij Uitgeverij Blauwburgwal, kost €17,50 en is overal verkrijgbaar, ook* ***in de winkel van Wynia's Week****.* ***Wynia's Week*** *verschijnt drie keer per week, 156 keer per jaar, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk.* ***We zijn weer enthousiast begonnen aan 2025. Doet u mee? Kijk HIER. Hartelijk dank***